

Cabinet Secretar de Stat

Nr. *DEICP/22923/22.03.2022*

Punctul de vedere final al Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor privind parcurgerea procedurii de evaluare de mediu pentru „Programul Interreg VI-A România Bulgaria 2021-2027”

Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor (MMA), ca autoritate competentă pentru parcurgerea procedurii de evaluare de mediu pentru „Programul Interreg VI-A România Bulgaria 2021-2027”, având ca autoritate de management România prin Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației (MDLPA), a parcurs procedura de evaluare de mediu în timpul elaborării programului și înainte de adoptarea acestuia, în conformitate cu prevederile Directivei Parlamentului European și a Consiliului 2001/42/EC din 27 iunie 2001 *privind evaluarea anumitor planuri și programe asupra mediului* transpusă în legislația națională prin HG nr.1076/2004 *privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe*.

Ca urmare a derulării procedurii, menționăm următoarele aspecte importante:

1. Modul în care Raportul de mediu a fost elaborat:

Evaluarea de mediu a fost realizată în conformitate cu prevederile Directivei 2001/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 iunie 2001 *privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului* (Directiva SEA) transpusă în legislația națională prin HG nr.1076/2004 *privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe*.

În conformitate cu prevederile art. 5 alin. (4) din Directiva SEA coroborat cu art. 19 și art.20 din HG nr. 1076/2004 au fost identificate conținutul și nivelul de detaliere al informațiilor care au fost incluse în Raportul de mediu.

Recomandările și comentariile primite de la autoritățile publice au fost integrate în conținutul Raportului de mediu.

Prioritățile și obiectivele specifice ale Programul Interreg VI-A România Bulgaria 2021-2027” sunt:

Prioritatea 1: O regiune bine conectată

Obiectiv specific: 3.2. Dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere.

Grupurile țintă prevăzute de această prioritate sunt persoanele și organizațiile care trăiesc și/sau lucrează în zona programului:

- Operatori de port și feribot;
- Întreprinderi care transportă pasageri / mărfuri peste râu;
- Navetiști (lucrători, studenți);
- Turiști;
- Locuitorii din zonele vizate de investiții, în special cei din locații îndepărtate, vârstnici, persoane afectate de dizabilități;
- Întreprinderi situate în zonele vizate de investiții;
- Autoritățile locale din zona programului.

Prioritatea 2: O regiune mai verde

Obiectiv specific: 2.4. Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor de dezastre și a rezilienței, ținând seama de abordările ecosistemice

Grupurile țintă sunt definite ca indivizi și/sau organizații care beneficiază de rezultatele proiectelor finanțate de către program:

- Organizațiile din sectorul public, creatorii și planificatorii de politici publice și organizațiile afectate de adaptarea la schimbările climatice, prevenirea riscurilor și rezistența la dezastre;
- Populația zonei transfrontaliere - oamenii și comunitățile vor fi mai protejați de efectele negative ale schimbărilor climatice și de riscurile pe care le presupune; vor fi, de asemenea, mai bine informați și educați cu privire la măsurile de adaptare la schimbările climatice și la riscuri și la atenuarea acestora;
- Oamenii de știință și cercetătorii;
- Educatori despre mediu și organizații de mediu;
- Autorități locale.

Obiectiv specific: 2.7. Creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare

Grupurile țintă sunt definite ca indivizi și/sau organizații care beneficiază de activitățile desfășurate cu sprijinul programului și de rezultatele acestor activități. Grupurile țintă nu sunt neapărat implicate direct în activități. Ele includ:

- Instituțiile din sectorul public și autoritățile locale - factorii de decizie și planificatorii de politici publice, inclusiv autoritățile locale se află în centrul intervențiilor sprijinite, având în vedere mandatul și capacitatea lor de a promova și implementa activități în domeniul protecției și conservării naturii, biodiversității și infrastructurii verzi;
- ONG - urile cu activități relevante vor fi, de asemenea, vizate, având în vedere capacitatea și puterea lor de a influența atât agenda de politici publice, cât și de a mobiliza angajamentul civic;
- Universitățile și mediul academic din sectoarele relevante vor fi vizate, având în vedere rolul lor în generarea de cunoștințe și expertiză. Sprijinul le va permite să își împărtășească cunoștințele, să contribuie la îmbunătățirea elaborării politicilor publice, extinderea rețelelor și, de asemenea, să îmbunătățească livrarea propriei activități prin accesarea informațiilor și practicii la fața locului;
- Populația zonei transfrontaliere - oamenii și comunitățile vor fi mai bine informați și educați în ceea ce privește protejarea mediului și adoptarea unor practici și stiluri de viață mai ecologice;
- Întreprinderile locale vor fi, de asemenea, vizate de proiecte, permițându-le să adopte practici și cicluri de producție mai sigure și mai durabile;
- Autorități locale.

Prioritatea 3: O regiune educată

Obiectiv specific: 4.2. Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online

Grupurile țintă prevăzute de această prioritate sunt:

- Copii înscriși în învățământul preșcolar;
- Elevii, studenții la toate nivelurile de educație;
- Profesori, formatori, manageri și personal auxiliar din instituțiile de învățământ și formare;
- Angajați, în special tineri;
- IMM - uri;
- Autorități locale.

Prioritatea 4: O regiune integrată

Obiectiv specific: 5.2 Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, în domeniul culturii, al patrimoniului natural, al turismului durabil, precum și a securității în alte zone decât cele urbane.

Grupurile țintă prevăzute de această prioritate sunt:

- Turisți, în special utilizatorii rutei de ciclism Eurovelo 6;

- Navetiști pe distanțe scurte, care vor avea alternative la transportul public sau la mașinile personale;
- Persoanele în căutare de locuri de muncă care vor întâmpina mai multe oportunități de muncă;
- Populația locală care va beneficia de facilități culturale îmbunătățite și mai multe oportunități de agrement;
- Afaceri locale;
- Administrațiile publice locale, care vor beneficia de creșterea veniturilor;
- Autorități locale.

Programul Interreg VI-A România-Bulgaria (Programul RO-BG) se întinde pe șapte județe din partea de sud a României (Mehedinți, Dolj, Olt, Teleorman, Giurgiu, Călărași și Constanța) și opt districte din partea de nord a Bulgariei (Vidin, Vratsa, Montana, Veliko Tarnovo, Pleven, Ruse, Dobrich și Silistra). Toate cele 15 regiuni NUTS3 sunt situate de-a lungul celor 630 km de frontieră româno-bulgară.

Aria programului acoperă un teritoriu de 69.285 km pătrați, însumând 19,8% din cele două țări, cu aproximativ două treimi în România și o treime în Bulgaria. De asemenea, este căminul a aproximativ 4,20 milioane de locuitori (1,35 milioane în Bulgaria și 2,85 milioane în România). Principalul element geografic, care modelează întregul peisaj, este fluviul Dunărea, care se desfășoară de-a lungul a 470 km de graniță de la vest la est. Doar două județe, Dobrich (BG) și Constanța (RO) sunt conectate pe uscat, în est.

Teritoriul este predominant rural, iar suprafețe mari de teren sunt utilizate pentru agricultură. Există, de asemenea, suprafețe însemnate, acoperite de păduri și corpuri de apă, în mare parte afluenți ai Dunării. Zona mai cuprinde multe situri naturale de pe ambele părți ale frontierei cu o biodiversitate bogată (multe situri Natura 2000 și Ramsar).

Pentru alegerea **obiectivelor relevante de mediu** pentru Programul Interreg VI-A România-Bulgaria 2021-2027, s-a avut în vedere în principal obiectivele dezvoltării durabile stabilite la nivel național în România.

Astfel, au fost stabilite următoarele obiective relevante de mediu:

Aspecte de mediu	Obiective relevante de mediu
Biodiversitate	ORM 1. Conservarea și protecția biodiversității, inclusiv menținerea/îmbunătățirea stării de conservare a speciilor și habitatelor
Populație și sănătatea umană	ORM 2. Îmbunătățirea condițiilor de viață și a stării de sănătate a populației prin îmbunătățirea calității mediului (reducerea tuturor formelor de poluare, inclusiv a nivelului de zgomot)
	ORM 3. Promovarea sănătății și educației pentru sănătate cu impact în îmbunătățirea comportamentului față de mediu și încurajarea practicilor durabile
Sol și utilizarea terenurilor	ORM 4. Îmbunătățirea calității solului și menținerea unei capacități productive, precum și diminuarea impactului negativ asupra acestuia
Apă	ORM 5. Îmbunătățirea și menținerea stării ecologice și chimice/potențialului ecologic ale corpurilor de apă de suprafață și subterane, precum și utilizarea rațională a resurselor de apă și stoparea poluării
Aer	ORM 6. Îmbunătățirea calității aerului și reducerea emisiilor de poluanți atmosferici.
Factori climatici	ORM 7. Reducerea emisiilor GES (atenuare) și adaptarea la efectele schimbărilor climatice
Valori materiale	ORM 8. Promovarea utilizării și gestionării durabile a valorilor materiale
Managementul riscului	ORM 9. Prevenirea și reducerea riscului de producere a dezastrelor naturale, precum și minimizarea efectelor acestora

Aspecte de mediu	Obiective relevante de mediu
Patrimoniul cultural	ORM 10. Protecția și promovarea patrimoniului cultural, inclusiv păstrarea tradițiilor și obiceiurilor locale
Peisaj	ORM 11. Protecția, îmbunătățirea și promovarea peisajelor naturale
Eficiență energetică	ORM 12. Creșterea eficienței energetice și a utilizării energiei regenerabile
Transport sustenabil	ORM 13. Reducerea externalităților de mediu aferente activităților de transport
	ORM 14. Facilitarea infrastructurii pentru asigurarea transportului electric și cu vehiculele nemotorizate
Economie circulară/Conservarea resurselor naturale	ORM 15. Menținerea valorii produselor, materialelor și resurselor naturale; prevenirea generării deșeurilor, promovarea unei gestionări eficiente a deșeurilor privind: colectarea, selectarea, reciclarea și valorificarea deșeurilor
Conștientizarea populației	ORM 16. Dobândirea cunoștințelor și competențelor necesare pentru promovarea dezvoltării durabile (educația pentru dezvoltare durabilă și stilul de viață durabil), precum și creșterea gradului de conștientizare și încurajarea participării publicului

Evaluarea obiectivelor specifice ale Programului Interreg VI-A România-Bulgaria 2021-2027 indică un grad de adresabilitate a obiectivelor de mediu relevante de 58 %.

Cele 5 obiective specifice ale programului vizează investiții comune în următoarele domenii:

- Conectivitate
- Adaptarea și atenuarea schimbărilor climatice și protecția mediului
- Capital uman - educație
- Dezvoltare teritorială integrată

Tipurile de acțiuni identificate în cadrul Programului Interreg VI-A România - Bulgaria 2021-2027 au fost grupate în funcție de similitudinea tematicii pentru a nu dubla evaluarea, rezultând astfel un număr de 14 tipuri de acțiuni.

Nivelul maxim de detaliu al realizării evaluării îl reprezintă tipurile de acțiuni propuse în cadrul celor 4 priorități ale programului. Astfel, acestea au fost evaluate din punct de vedere al potențialului de generare a efectelor negative și pozitive asupra obiectivelor relevante de mediu.

Tipurile de acțiuni, propuse în cadrul Programului, grupate în funcție de tematică sunt prezentate în tabelul următor:

Prioritate	Obiectiv specific	Cod	Acțiuni
O regiune bine conectată	OS 3.2 - Dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității	A1.	<p>Activități de îmbunătățire a conectivității și mobilității feroviare peste Dunăre</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elaborarea studiilor de fezabilitate pentru electrificarea și digitalizarea infrastructurii feroviare. - Proiectarea și implementarea de instrumente și soluții de transport durabil pentru o mai bună conectivitate și mobilitate în zona transfrontalieră, pentru transportul feroviar, incluzând, dar fără a se limita la: siguranță, dezvoltarea la nivel teritorial, fiabilitate, eficiență, cunoașterea în timp real a orarelor, traficului și emiterea biletelor etc. - Identificarea și adresarea conexiunilor lipsă și a blocajelor din infrastructura feroviară și de trecere a fluviului: studii, strategii, soluții comune, instrumente comune etc. - Îmbunătățirea și extinderea transportului feroviar: studii privind siguranța traficului, campanii de

Prioritate	Obiectiv specific	Cod	Acțiuni
	transfrontaliere		<p>conștientizare, studii de conectivitate/mobilitate pentru înțelegerea fluxurilor de marfă și pasageri, navetă etc.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Proiectarea și implementarea soluțiilor integrate pentru susținerea mobilității și conectivității în timp de criză. - Proiectarea și implementarea soluțiilor de transport durabil pentru o mai bună conectivitate și mobilitate în zonă. - Modernizarea, îmbunătățirea și extinderea infrastructurii feroviare <ul style="list-style-type: none"> • Lucrări de modernizare a căii ferate (inclusiv electrificarea liniilor de cale ferată și introducerea sistemului de semnalizare feroviară ERTMS/ETCS); • Lucrări de modernizare, reconstrucție și construcție de stații și gări feroviare.
		A2.	<p>Activități de îmbunătățire a condițiilor de navigație și a siguranței pe Dunăre și Marea Neagră pentru a spori mobilitatea și conectivitatea în zona transfrontalieră</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reducerea sarcinii administrative și a altor tipuri de blocaje: studii, analize, soluții, instrumente; - Dezvoltarea și implementarea de strategii, instrumente și aplicații pilot comune pentru îmbunătățirea condițiilor de navigație pe Dunăre și Marea Neagră (de exemplu, studii comune de fezabilitate, documente de proiectare tehnică, studii geotehnice și hidrologice pentru stabilirea condițiilor de sedimentare etc.); - Dezvoltarea și implementarea măsurilor integrate privind îmbunătățirea condițiilor de navigație pentru sectorul comun al Dunării și Mării Negre în zona transfrontalieră (de exemplu, integrarea sistemelor de marcaje pe Dunăre, echipamente, semnalizare etc.).
O regiune mai verde	OS 2.4 - Promovarea adaptării schimbărilor climatice, prevenirii riscurilor de dezastre și a rezilienței, ținând seama de abordările ecosistemice	A3.	<p>Prevenirea riscului de dezastre și reziliență luând în considerare acțiunile abordărilor bazate pe ecosisteme</p> <ul style="list-style-type: none"> - Îmbunătățirea capacității de prevenție a riscurilor și a capacității de intervenție în regiunea transfrontalieră, prin dezvoltarea de centre operaționale și a unor planuri comune de intervenție; - Creșterea capacității de intervenție și reacție prin investiții în echipament și vehicule, sisteme IT etc; - Dezvoltarea programelor de instruire comune și desfășurarea de exerciții comune, inclusiv serviciile de răspuns voluntar; - Îmbunătățirea coordonării transfrontaliere și a capacității de adaptare la schimbările climatice și riscurile asociate acestora (inundații, incendii, secete hidrologice, poluare); - Dezvoltarea metodologiilor comune de evaluare și monitorizare a riscurilor în zona transfrontalieră (risc de inundații, inclusiv inundații torențiale, risc de secetă).
		A4.	<p>Măsuri de adaptare la schimbările climatice (Soluțiile de reducere privind riscul de dezastre bazate pe ecosistem (Eco-DRR))</p>

Prioritate	Obiectiv specific	Cod	Acțiuni
			<ul style="list-style-type: none"> - Sprijinirea schimbării comportamentale prin creșterea gradului de conștientizare, construirea de rețele de comunități și părți interesate și implementarea de activități educaționale privind modul de adaptare la efectele negative ale schimbărilor climatice, în special în rândul comunităților locale, sectorului turistic și a proprietarilor de păduri; - Dezvoltarea de metode și instrumente comune pentru a îmbunătăți planificarea, luarea deciziilor și capacitatea de intervenție a părților interesate relevante, inclusiv angajamentul public în adaptarea la schimbările climatice (de exemplu, identificarea, evaluarea nevoilor, elaborarea și implementarea strategiilor transfrontaliere, planurilor de acțiune, procedurilor, metodologiilor, politicilor, instrumentelor și a sistemelor de monitorizare comune etc.) - Dezvoltarea de metode și instrumente care să sprijine planificarea adaptării și luarea deciziilor privind măsurile de adaptare la schimbările climatice; - Identificarea, evaluarea și reducerea consecințelor negative ale schimbărilor climatice asupra activităților socio-economice din zonă (de exemplu, dezvoltarea și implementarea de strategii comune, instrumente, planuri, soluții, activitate comună de sprijin); - Implementarea de măsuri ecosistemice comune pentru adaptarea la schimbările climatice, de exemplu: <ul style="list-style-type: none"> • Măsuri de reîmpădurire, conservare și protecție a pădurilor, inclusiv implementarea sistemelor comunitare de monitorizare a pădurilor legate de schimbările climatice; • Prevenirea și inversarea deșertificării prin management integrat al solului și apei (de exemplu, protejarea acoperirii vegetative, plantarea arborilor, înființarea băncilor de semințe, îmbogățirea solului cu substanțe nutritive, reintroducerea speciilor selectate, construirea de „zone tampon” verzi); • Sprijinirea gospodăririi apei și a terenurilor prin soluții verzi (de exemplu: bazine, refacerea pârâului și amenajare a naturii, soluții verzi pentru sistemele de drenaj, iazuri naturalizate cu apă pluvială etc.).
	<p>OS 2.7. Creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare</p>	<p>A5.</p> <p>A6.</p>	<p>Reducerea tuturor formelor de poluare prin sprijinirea investițiilor în monitorizarea și colectarea de date privind poluarea aerului, a solului și a apei</p> <ul style="list-style-type: none"> - Îmbunătățirea controlului poluării prin sprijinirea investițiilor în monitorizarea și colectarea datelor privind poluarea aerului, solului și apei, în special în zonele urbane, inclusiv prin crearea de instrumente pentru măsurarea calității aerului, solului și apei și furnizarea de date în timp real (de exemplu, rețele de senzori și aplicații și platforme pentru a permite raportarea către public). <p>Sprijinirea dezvoltării infrastructurii ecologice, inclusiv prin dezvoltarea și protejarea zonelor verzi din așezările umane și creșterea gradului de conștientizare cu privire la beneficiile spațiilor verzi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Protecția și refacerea naturii și a biodiversității, situate în interiorul și în apropierea așezărilor, prin soluții

Prioritate	Obiectiv specific	Cod	Acțiuni
			<p>comune adecvate, inclusiv prin crearea de de coridoare ecologice, poduri verzi, ecopasaje, infrastructură verde, ecoducte etc. pentru reconectarea zonelor naturale fragmentate artificial;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltarea infrastructurilor verzi și susținerea biodiversității și protejarea naturii în așezările umane, inclusiv prin: ecologizarea acoperișurilor și fațadelor, grădinărit, promovarea soluțiilor ecologice pentru înlocuirea pesticidelor și erbicidelor în zonele urbane etc.; - Dezvoltarea zonelor verzi, inclusiv conexiuni între spațiile verzi (parcuri urbane, facilități sportive verzi, păduri, zone verzi pe malul râurilor).
		A7.	<p>Îmbunătățirea conservării biodiversității, recuperării și utilizării durabile și protejarea patrimoniului natural, inclusiv a siturilor Natura 2000 și RAMSAR</p> <ul style="list-style-type: none"> - Promovarea, facilitarea și încurajarea implicării cetățenilor în protejarea biodiversității, inclusiv conservarea și utilizarea durabilă a acesteia; - Conservarea biodiversității și a habitatelor prin aplicarea celor mai bune practici din partea agențiilor guvernamentale, institutelor de cercetare, organizațiilor neguvernamentale, precum și prin participarea activă a societății civile; - Sprijinirea colectării de date și a schimbului de informații cu privire la biodiversitate între cele două părți ale graniței; - Evaluarea comună, îmbunătățirea și promovarea serviciilor ecosistemice la nivel local și regional într-un context transfrontalier; - Dezvoltarea serviciilor ecosistemice care să susțină biodiversitatea și să reducă poluarea; - Partajarea de bune practici și implementarea soluțiilor ecologice și inovatoare care adresează speciile străine invazive și consolidează practicile de management durabil al mediului (de exemplu managementul prietenos cu polenizatorii, managementul corpurilor de apă, pădurilor etc.); - Sprijinirea înființării băncilor de semințe, repopularea materiei organice din sol și a organismelor care ajuta la stabilirea și creșterea mai bună a plantelor și reintroducerea speciilor selectate; - Creșterea gradului de conștientizare a beneficiilor spațiilor verzi, inclusiv în zonele urbane, încurajarea acțiunilor locale pentru așezări mai verzi și reabilitarea zonelor dezafectate, promovarea schimbărilor comportamentale în ceea ce privește îmbunătățirea protecției și conservării naturii și a biodiversității și reducerea poluării.
O regiune educată	OS 4.2 Îmbunătățirea	A8.	<ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltarea unor scheme extinse și structurate de învățare a limbilor străine, ca vector pentru stimularea încrederii peste graniță, crearea bazei pentru viitoare

Prioritate	Obiectiv specific	Cod	Acțiuni
	<p>accesului egal la servicii incluzive și de calitate în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin încurajarea rezilienței pentru educație și formare la distanță și on-line</p>		<p>schimburi de experiențe și, de asemenea, ca factor de stimulare a ocupării forței de muncă;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltarea de scheme comune de educație și formare transfrontalieră - la fața locului, în zonele în care accesibilitatea nu reprezintă o piedică sau online, folosind instrumente și metode de învățare digitalizate, dacă prezența fizică nu este o opțiune.
A9.		<ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltarea stagiilor transfrontaliere sau a plasamentelor și a programelor de schimb de studenți pentru tineri absolvenți / studenți; - Dezvoltarea de inițiative comune care sprijină educația și învățarea adulților, inclusiv facilitarea mobilității învățării; - Dezvoltarea de parteneriate între instituțiile de învățământ secundar și superior și întreprinderi, pentru a îmbunătăți orientarea spre piață și aspectul calitativ al educației și pentru a oferi tinerilor studenți posibilitatea de a se forma și/sau studia de cealaltă parte a graniței. Schimburile pe termen lung sunt în special avute în vedere. 	
A10.		<ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltarea de parteneriate între instituțiile de educație și formare și părțile interesate, la toate nivelurile de învățământ (de la început la cel terțiar), pentru a sprijini învățarea reciprocă și schimbul de practici între profesori și formatori de ambele părți ale graniței; - Dezvoltarea de inițiative și acțiuni comune pentru a sprijini accesul la educație și formare incluzivă de calitate, inclusiv învățare pe tot parcursul vieții, pentru grupurile vulnerabile sau marginalizate, inclusiv persoanele cu dizabilități, CES („Nevoi educaționale speciale” este o definiție legală și se referă la copiii cu probleme de învățare sau dizabilități care le îngreunează învățarea comparativ cu majoritatea copiilor de aceeași vârstă), grupul de etnie romă etc.; - Măsuri comune pentru îmbunătățirea legăturii dintre piața muncii și sistemul de educație și formare. 	
A11.		<ul style="list-style-type: none"> - Investiții în infrastructura unităților educaționale (de exemplu, spații de învățare precum săli de clasă, laboratoare, biblioteci, ateliere, săli de sport, spații de învățare în aer liber dar și alte facilități) pentru toate nivelurile de învățământ și activități educaționale (inclusiv de remedial și after-school), formare tehnică și profesională și pentru învățarea pe tot parcursul vieții etc.; o atenție specială va fi acordată promovării învățării accesibile și incluzive pentru toate persoanele; - Investiții în asigurarea dotării corespunzătoare a facilităților de învățare în comun cu accent pe digitalizare: echipamente, instrumente etc., în special cele care sprijină dezvoltarea abilităților practice și/sau digitale și învățarea la distanță, precum computere, echipamente de videoconferință/ educație la distanță, învățarea în realitate virtuală etc. 	

Prioritate	Obiectiv specific	Cod	Acțiuni
O regiune integrată	OS 5.2 - Promovarea dezvoltării locale integrate și inclusive în domeniul social, economic și al mediului, în domeniul culturii, al patrimoniului natural, al turismului durabil, precum și a securității în alte zone decât cele urbane.	A12.	<p>Dezvoltarea traseului de ciclism Eurovelo 6</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltarea infrastructurii necesare ciclismului, inclusiv măsuri de siguranță, puncte de prim ajutor și servicii, semnalizare etc. Se va acorda prioritate proiectelor care asigură conexiunea cu atracțiile turistice - situri de patrimoniu cultural, natural și cu alte mijloace de transport. Infrastructura conectată (inclusiv noi, reconstrucții sau modernizarea secțiunilor de drum relevante) este, de asemenea, luată în considerare în cazuri justificate în mod corespunzător și în conformitate cu lista operațiunilor; - Asigurarea siguranței rutiere pentru secțiunile care se suprapun pe traseul EuroVelo, în vederea respectării standardelor legate de sistemele de semnalizare a traficului și / sau dezvoltarea suplimentară a infrastructurii dedicate bicicliștilor și pietonilor, cum ar fi tunelurile, ocolirile, podurile, pasarele și piste pentru ciclism protejate; - Asigurarea conexiunilor eficiente cu acces către și de la alte mijloace de transport, inclusiv porturi și gări - adaptarea infrastructurii; - Asigurarea disponibilității transportului public conectat cu traseul de ciclism; - Asigurarea serviciilor adecvate de-a lungul Traseului EuroVelo, cum ar fi: cazare, mâncare, băutură și zone de odihnă și recreere, servicii inclusiv Bike Pit-Stops, informații, oferte rezervabile, alte servicii de asistență; - Asigurarea comunicării și informațiilor, online și de-a lungul traseului, inclusiv aplicații mobile / digitale pentru bicicliști etc.; - Sunt avute în vedere măsuri "soft", cum ar fi campanii de promovare a transportului ecologic și nemotorizat și/sau publicitate pentru ruta EuroVelo 6, ca măsuri de sprijin.
		A13.	<p>Sprijinirea activităților turistice, sectoare conectate și industrii</p> <ul style="list-style-type: none"> - Investiții în competitivitatea economică a întreprinderilor locale, inclusiv, dar fără a se limita la: construirea / modernizarea facilităților de producție; furnizarea de echipamente relevante; adoptarea tehnologiilor digitale etc.; - Amenajarea de situri naturale de uz economic: trasee / căi, eliminarea deșeurilor, securitate, semnalizare, locuri de campare, alte atracții în aer liber etc.; - Sprijinirea site-urilor cu potențial turistic: construcții, modernizare / restaurare de castele, cetăți, biserici, mănăstiri, palate, situri arheologice, muzee private/publice, biblioteci, colecții/galerii de artă, locuri de expoziție, crame, ferme agricole (de exemplu, ferme de lavandă/câmpuri; ferme/ câmpuri de trandafiri, fabrici tradiționale de ulei, stâne), parcuri de aventură, atracții în aer liber etc.; - Crearea de produse și servicii de patrimoniu istoric, natural și cultural comun, extinderea și îmbunătățirea

Prioritate	Obiectiv specific	Cod	Acțiuni
			serviciilor, vizarea de noi piețe și crearea de locuri de muncă în zona transfrontalieră, inclusiv prin înființarea de magazine la fața locului și on-line, în special pentru produsele tradiționale/locale (mâncare locală, pâine, vin, brânză, trandafir, lavandă, miere etc.), inclusiv infrastructura turistică aferentă, accesul și legăturile către obiectivele turistice; - Sprijin pentru actorii locali și regionali pentru valorificarea obiectivelor / site-urilor / experiențelor turistice cu potențial, inclusiv prin crearea unor trasee turistice durabile sau prin dezvoltarea de etichete de calitate pentru excelență în servicii, promovarea și comercializarea ofertei turistice etc. Sunt deasemenea încurajate valorificarea tendințelor social media de exemplu „ Insta-turism”.
		A14.	Sprijin pentru implementarea strategiei teritoriale integrate - Dezvoltarea capacității părților interesate de a implementa strategia teritorială integrată; - Sprijin pentru implementarea și monitorizarea strategiei teritoriale integrate.

Tipurile de acțiuni din Programul Interreg VI-A România - Bulgaria nu se regăsesc în Anexa 1 la Legea nr. 22/2001 pentru ratificarea Convenției privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier, adoptată la Espoo la 25 februarie 1991 (Monitorul Oficial, Partea I nr. 105 din 01/03/2001).

Nu au fost identificate efecte negative semnificative asupra mediului și sănătății, nici în context local, nici în context transfrontieră.

Există toate premisele ca efectele implementării Programului Interreg VI-A România - Bulgaria să genereze preponderent un impact pozitiv transfrontier datorită faptului că obiectivele strategice se referă la acțiuni de interconectare între cele două țări, iar viitoarele acțiuni/proiecte vor trebui dezvoltate fie în parteneriat între cele două țări, fie implicând un proces de consultare cu autoritățile și părțile interesate din țara vecină pe parcursul elaborării proiectelor.

Pe baza analizei relației cu alte planuri și programe a Programului Interreg VI-A România-Bulgaria 2021-2027 nu au fost identificate situații care să poată conduce la apariția unor efecte cumulate negativ semnificative. Au fost identificate situații în care programul analizat contribuie la îndeplinirea obiectivelor unor planuri, programe sau strategii, rezultând astfel potențiale efecte cumulative pozitive.

Deoarece nu au fost identificate efecte negative semnificative, setul de măsuri propus abordează efectele negative nesemnificative identificate, dar și măsuri preventive. Nu au fost propuse măsuri compensatorii pentru că nu au fost identificate potențiale efecte semnificative asupra siturilor Natura 2000.

Procesul de identificare și formulare a măsurilor de evitare și reducere a impactului a avut în vedere și următoarele două ipoteze:

- Toate proiectele subsecvente RO-BG 2021-2027 se vor implementa cu respectarea integrală a cerințelor legislației de mediu în vigoare. Prin urmare, nu au fost considerate măsuri de reducere a efectelor care să solicite respectarea legii;
- În toate etapele de implementare ale programului vor fi avute în vedere considerente privind maximizarea efectelor pozitive asupra mediului a proiectelor ce urmează a fi implementate. Ca urmare, nu au fost considerate măsuri care să adreseze exclusiv maximizarea efectelor pozitive.

Setul de măsuri de evitare și reducere este prezentat în tabelul următor. Implementarea acestor măsuri va conduce la un nivel nesemnificativ al efectelor reziduale.

Cod	Obiectiv de mediu	Semnificație efect	Măsură	Adresabilitatea măsurii
M1	ORM 1	Negativ nesemnificativ	Toate proiectele care vizează modernizarea infrastructurii feroviare vor implementa soluții menite să evite/reducă impactul asupra biodiversității. Soluțiile ar trebui să includă: reducerea riscului de coliziune a faunei sălbatice cu garniturile de tren, menținerea/refacerea conectivității ecologice, controlul speciilor invazive, reducerea riscului de coliziune și/sau șoc electric la păsările cu infrastructură electrică feroviară, reducerea zgomotului și asigurarea sistemelor de iluminat care nu perturbă activitatea faunei sălbatice.	A1
M2	ORM 1	Negativ nesemnificativ	Fluviul Dunărea și Marea Neagră includ ecosisteme sensibile ce găzduiesc numeroase habitate și specii protejate. Proiectele ce vizează îmbunătățirea condițiilor de navigabilitate se vor fundamenta pe baza unor studii de mediu care să evalueze impactul diferitelor opțiuni de implementare asupra componentelor de biodiversitate, în special a habitatelor și speciilor protejate precum și a speciilor migratoare. În cazul siturilor Natura 2000, evaluarea se va baza pe cerințele Obiectivelor de conservare specifice fiecăruia dintre siturile potențial afectate.	A2
M3	ORM 1	Negativ nesemnificativ	Anterior demarării lucrărilor de renovare a clădirilor existente se va realiza o identificare a eventualei prezențe a indivizilor de lilieci și păsări precum și a prezenței de adăposturi și cuiburi ale acestora. Activitățile vor fi derulate de experți atestați (Registrul experților atestați pentru elaborarea de studii de mediu - Tipuri de studii: Monitorizarea biodiversității „MB”). În cazul identificării prezenței unor indivizi se va lua după caz decizia de amânare a intervențiilor până la finalizarea perioadei de cuibărire/creșterea puilor sau de relocare a indivizilor cu respectarea cerințelor legale în vigoare (obținerea unei derogări conform legislației naționale). În cazul clădirilor în care au fost dezafectate adăposturi/cuiburi, vor fi adoptate soluții de instalare a unor adăposturi/cuiburi artificiale, utilizând de preferință soluții durabile (durată lungă de viață) precum adăposturile incorporate în construcții. Se recomandă ca măsura instalării de adăposturi artificiale să fie considerată și în cazul clădirilor noi realizate cu sprijin financiar din partea Programului.	A1 și A13, optional pentru A3 și A11
M4	ORM1	Negativ nesemnificativ	Evitarea implementării de noi construcții legate de dezvoltarea traseului de ciclism Eurovelo 6 care ar putea afecta habitatele și speciile Natura 2000.	A12
M5	ORM 4	Negativ nesemnificativ	Proiectele ce vizează construcții și amenajări vor asigura implementarea acelor alternative de proiect care asigură nivelul minim de artificializare a suprafețelor de sol și nivelul maxim de menținere / dezvoltare a suprafețelor de spații verzi.	A1, A3, A12 și A13
M6	ORM 6	Negativ nesemnificativ	Considerarea includerii unor stații de încărcare pentru vehicule electrice în cadrul proiectelor ce vizează amenajarea siturilor cu potențial turistic în scopul	A13

Cod	Obiectiv de mediu	Semnificație efect	Măsură	Adresabilitatea măsurii
			facilitării transportului electric către aceste destinații.	
M7	ORM 14	Negativ nesemnificativ	Elaborarea la nivelul fiecărui proiect a unui plan de gestionare a deșeurilor care să asigure respectarea ierarhiei deșeurilor și integrarea principiilor economiei circulare. Pentru a asigura o gestionare corectă a deșeurilor din construcții și demolări, ce sunt generate la implementarea proiectelor subsecvente, se vor solicita documente justificative privind trasabilitatea deșeurilor (predarea lor către entități abilitate conform legii să gestioneze acest tip de deșeuri).	A1, A12 și A13
M8	ORM 1	Pozitiv nesemnificativ	Toate proiectele care prevăd acțiuni de plantare a unor specii ierboase, arbustive sau arboricole vor avea în vedere utilizarea exclusiv a unor specii native fără caracter invaziv, caracteristice tipurilor de habitate naturale din zonele de implementare.	A4, A6
M9	ORM 12	Pozitiv nesemnificativ	Proiecte ce vizează reabilitarea unor clădiri existente și/sau construirea de clădiri noi vor avea în vedere implementarea unor soluții de îmbunătățire a eficienței energetice precum și utilizarea de surse regenerabile de producere a energiei electrice / termice.	În principal A1 și A3

Măsurile preconizate pentru prevenirea/reducerea efectelor semnificative asupra mediului prin punerea în aplicare a *Programului* ce urmează a fi finanțat, vor respecta măsurile recomandate în Raportul de mediu elaborat pentru „Programul Interreg VI-A România Bulgaria 2021-2027”, cu luarea în considerare a măsurilor concrete prevăzute în legislația de protecția mediului în vigoare.

Selecția alternativelor:

Comparând alternativa 0 (situația în care nu se implementează programul) și varianta în care programul este implementat, se poate concluziona ca prin alegerea alternativei 0 se pierde oportunitatea de investiții și de îmbunătățire a stării actuale a mediului precum și îndeplinirea obiectivelor relevante de mediu (potențialele efecte pozitive semnificative și nesemnificative identificate în urma evaluării tipurilor de acțiuni ale programului). Oportunitățile cele mai sugestive (potential efect pozitiv semnificativ) sunt prezentate în tabelul următor:

Aspect de mediu	Alternativa 0	Alternativa selectată
Biodiversitate	În zona programului se regăsesc diferite specii și habitate ce nu au starea de conservare favorabilă	Prin implementarea acțiunii A7 se propune îmbunătățirea conservării biodiversității, revitalizării și utilizării durabile și protecția patrimoniului natural, inclusiv a siturilor Natura 2000 și Ramsar. Implementarea acțiunii contribuie la îndeplinirea obiectivului relevant de mediu ORM1.
Sol și utilizarea terenurilor	În zona programului se menține fenomenul de eroziune a solului.	În setul de acțiuni A4 se propune implementarea măsurilor comune bazate pe ecosistem prin adaptarea la schimbările climatice, de exemplu: măsuri de reîmpădurire, conservare și protecție a pădurilor, prevenirea și inversarea deșertificării prin management integrat al solului și apei și sprijinirea gospodăririi apei și a terenurilor prin soluții verzi. Prin aceste acțiuni se aduce o contribuție semnificativă la îndeplinirea

Aspect de mediu	Alternativa 0	Alternativa selectată
		obiectivului relevant de mediu ORM4.
Apă	Nu se atinge starea chimică/calitativă bună pentru unele corpuri de apă de suprafață și subterane. De asemenea pentru unele corpuri de apă nu se va atinge starea/potențialul ecologic bun.	Prin acțiunea A4 se propune implementarea măsurilor comune bazate pe ecosistem prin adaptarea la schimbările climatice, de exemplu: prevenirea și inversarea deșertificării prin management integrat al solului și apei și sprijinirea gospodăririi apei și a terenurilor prin soluții verzi. Prin aceste acțiuni se aduce o contribuție semnificativă la îndeplinirea obiectivului relevant de mediu ORM5.
Factori climatici	Deși s-a înregistrat o diminuare a emisiilor GES față de nivelul pre-industrial, în ultima perioadă (2013-2018) nivelul acestora este unul constant, iar nivelul emisiilor este încă ridicat. În lipsa implementării unor măsuri ambițioase s-ar putea înregistra o creștere intensă a emisiilor GES.	Prin acțiunea A1 se îmbunătățește mobilitatea feroviară ce reprezintă un mijloc de transport cu emisii reduse GES, iar prin acțiunea A4 se propune implementarea unor măsuri de adaptare la schimbările climatice. Prin implementarea celor două acțiuni se contribuie la îndeplinirea obiectivului relevant de mediu ORM 7.
Managementul riscurilor	La nivelul zonei programului se menține riscul de producere a inundațiilor, cutremurelor și alunecărilor de teren. Acestea sunt preconizate în diferite zone ale programului și de diferite intensități.	Prin acțiunea A4 se propun măsuri de adaptare la schimbările climatice (Soluții de reducere privind riscul de dezastre bazate pe ecosistem (Eco-DRR)). Prin aceste acțiuni se aduce o contribuție semnificativă la îndeplinirea obiectivului relevant de mediu ORM9.
Transport sustenabil	Activitățile de transport sunt în prezent responsabile pentru o parte semnificativă din totalul emisiilor de gaze cu efect de seră, iar situația s-a putea menține.	Prin acțiunea A1 se îmbunătățește mobilitatea feroviară ce reprezintă un mijloc de transport cu emisii reduse GES. Acțiunea A13 sprijină dezvoltarea traseului EuroVelo6 (ciclism) ce este de asemenea un mijloc de transport cu emisii redus GES.
Conștientizarea populației	Populația este informată cu privire la protecția mediului prin realizarea unor campanii, educație școlară etc, iar situația s-ar putea menține.	În setul de acțiuni de la A3 se sprijină dezvoltarea de programe de instruire comune și desfășurarea de exerciții comune, inclusiv serviciile de răspuns voluntar iar la A4 sprijinirea schimbării comportamentale prin creșterea gradului de conștientizare, dezvoltarea de comunități și părți interesate și implementarea de activități educaționale cu privire la efectul negativ al schimbărilor climatice, în special în rândul comunităților locale, turiștilor și proprietarilor de păduri. Prin implementarea acestor acțiuni se aduce o contribuție semnificativă la îndeplinirea obiectivului relevant de mediu ORM16 prin creșterea gradului de informare a populației cu privire la mediul înconjurător.

Prin alegerea alternativei de implementare a programului se aduc contribuții pozitive semnificative următoarelor aspecte de mediu: biodiversitate, sol și utilizarea terenurilor, apă, factori climatici, managementul riscurilor, transport sustenabil și conștientizarea populației.

Monitorizarea efectelor semnificative asupra mediului generate de implementarea Programului
Setul de indicatori propus este corelat cu măsurile de evitare și reducere propuse, ce se adresează în principal efectelor negative semnificative, dar și altor efecte negative nesemnificative identificate.

Programul de monitorizare a efectelor implementării programului are în vedere identificarea, respectiv preîntâmpinarea potențialelor efecte negative asupra componentelor de mediu și permite propunerea unor acțiuni suplimentare de reducere a impactului asupra mediului sau de remediere a zonelor posibil afectate. Entitățile responsabile de monitorizare sunt reprezentate de organismele de implementare a programului, de exemplu autoritatea de management, autoritățile naționale, autoritățile teritoriale de mediu, ministerele relevante pentru problemele de mediu etc.

Indicatorii pentru monitorizarea efectelor asupra mediului propuși în Raportul de mediu sunt:

Obiectiv relevant de mediu	Indicator		Acțiuni care trebuie monitorizate	Țintă	Unitate de măsură	Observații
Generale	MON1	Ponderea costurilor măsurilor de mediu din valoarea totală a proiectelor	Toate acțiunile, în special A1	> 0 %	Procent	Măsurile de mediu reprezintă M1-M9
ORM 1 Biodiversitate	MON2	Număr de analize de mediu pentru evaluarea impactului opțiunilor de implementare a proiectelor privind navigabilitatea	A2	> 0	Număr	Pentru a se asigura că orice decizie se bazează pe o analiză de mediu
	MON3	Ponderea clădirilor reabilitate pentru care a fost realizată în prealabil verificarea prezenței cuiburilor/ adăposturilor de păsări și lilieci	A1, A13, opțional A3 și A11	100 %	Procent	Se aplică numai proiectelor începute după aprobarea programului
	MON4	Numărul situațiilor în care a fost necesară protejarea/ relocarea de cuiburi/ adăposturi de păsări și lilieci și/sau instalarea de adăposturi/ cuiburi artificiale		> 0	Număr	-
ORM 4 Sol	MON5	Suprafața totală de sol pierdută ca urmare a implementării acțiunilor propuse	A1, A3, A12 și A13	Cât mai mic posibil	Metri pătrați	Este egal cu suprafața totală nouă construită
	MON6	Suprafața totală de spații verzi nou create ca urmare a implementării acțiunilor propuse		Cât mai mare posibil	Metri pătrați	Este egal cu suprafața totală cu vegetație din interiorul fiecărui amplasament al proiectului
ORM 6 Aer	MON7	Numărul stațiilor de încărcare pentru vehicule electrice realizate în cadrul	A13	> 0	Număr	-

Obiectiv relevant de mediu	Indicator		Acțiuni care trebuie monitorizate	Țintă	Unitate de măsură	Observații
		proiectelor ce vizează amenajarea siturilor cu potențial turistic				
ORM 14 Economie circulară	MON8	Ponderea proiectelor în care au fost elaborate Planuri de gestionare a deșeurilor	A1, A12 și A13	> 0 %	Procent	Din numărul total de proiecte care conțin lucrări de construcții

Sinteza monitorizării efectelor prin indicatorii menționați va fi transmisă de Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației până la sfârșitul primului trimestru al anului ulterior realizării monitorizării, la Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor.

2. Conform art. 6.3 din Directiva SEA coroborat cu art. 14, alin. 2 din HG nr.1076/2004, autoritățile identificate ca având responsabilități specifice în domeniul mediului și interesate de efectele asupra mediului determinate de aplicarea *Programului* au fost: Ministerul Sănătății; Ministerul Transporturilor și Infrastructurii; Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului; Ministerul Energiei; Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene; Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale; Ministerul Educației; Ministerul Culturii; Administrația Națională Apele Române; Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor (prin direcțiile de specialitate). În plus, din Grupul de Lucru au mai făcut parte Secretariatul Comun (SC) din cadrul BRCT Călărași, EPC Consultanță de Mediu SRL (elaboratorul Raportului de mediu), S.C.Civitta Strategy & Consulting S.A. (elaboratorul Programului), precum și Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației (titularul Programului).

3. Modul de informare și consultare a publicului:

„Programul Interreg VI-A România Bulgaria 2021-2027” a fost afișat spre consultare publică pe pagina de internet dedicată *Programului* la următorul link: www.interregviarobg.eu, pe pagina de internet a Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației <https://mdlpa.ro/subarticles/7/anunt17022022> precum și pe pagina de internet a Ministerului Mediului Apelor și Pădurilor, la următorul link: <http://www.mmediu.ro/categorie/programul-interreg-vi-a-romania-bulgaria/361>. În perioada de consultare nu s-au primit observații din partea publicului interesat.

Documentele elaborate în versiunea finală rezultate din activitatea Grupului de Lucru (*Programul* și Raportul de mediu) au fost puse la dispoziția publicului pe paginile de internet ale Programului, Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, respectiv Ministerului Mediului Apelor și Pădurilor pentru a fi consultate de publicul interesat, pe o perioadă de 30 de zile. În această perioadă la Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor și la Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației nu au fost înregistrate observații/comentarii din partea publicului interesat.

Prin introducerea recomandărilor primite din partea autorităților participante în grupurile de lucru, Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor consideră *Programul* aprobat.

După adoptarea Programului Interreg VI-A România Bulgaria 2021-2027, titularul, respectiv Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației va transmite Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, Decizia Comisiei Europene de adoptare a *Programului* și va informa autoritățile implicate în procedură și publicul despre adoptarea acestuia.

Robert- Eugen SZÉP

Secretar de Stat

